

מלחמת ה' מסכת בבא קמא דף ג עמוד א

דמ"ש כתובת אשה שדינה בזיבורית משום דא"ל אי שתקת שתקת ואי לא מהדרנא שטרא דזיבורית למאריה ושקלת מזיבורית השתא נמי שקולי בזיבורית מינאי בע"ח נמי לימא ליה אי שתקת שתקת וכו' ולגבי בזיבורית ואי כדאמר ליה לך מהדרת דהשתא נמי זיבורית בעית למפרע לי אשה נמי תימא הכי מעידית הוא דמצית לדחוייה אבל אי בעית למיתן לי בינונית הב לי ואי לא זיל אהדר שטרא למריה דהשתא נמי זיבורית בעית למפרע לי אלא הכא עיקרא דשמעתא דכי היכי דמצי לאגבואינהו אי מהדר שטרא ה"נ מגבה להו השתא הלכך לכולהו בזיבורית מסלק להו והא דאקשי' בגמ' אי הכי בניזקין נמי נימא הכי הכי פירושיה לא מיבעיא לבע"ח דמצי לסלוקי בזיבורית בהך טענה אלא אפי' לניזקין דדינייהו מדאורייתא בעידית מצי לסלקו בזיבורית כמו שהוא מסלק לאשה בזיבורית וכלשון זה כתב ר"ח ז"ל אי הכי בניזקין נמי נימא הכי וכ"ש לבע"ח דהא תנן אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש בני חורין וכו' אי נמי האי דמקשה נזקין משום דבנזקין איירינן ליתו כולהו וליגבו מעידית בניזקין וקאמר רב אי שתקיתו דחי להו מעידית ולפום הכי מקשי' אי הכי נזקין נמי לידחי להו מעידית בהכי ולא נחית למידק למאי מדחי להו לניזקין ולא לבע"ח אלא במאי דעסיק מקשה ופשיטא ודאי דכולהו לזיבורית מידחו עכשיו למדת שאין לדחות הך אוקימתא דאוקמה ביתמי מפני טענתו של בעל המאור ז"ל וכי עדיין אנו צריכין להעמידה ביתמי משום בע"ח דשקיל בבינונית ובלא יתמי דין אחר הוא ושקיל בזיבורית כי היכי דשקלה אשה בכתובתה ולפיכך אין לנו טענה על דברי רבינו הגדול ז"ל בכאן אלא שאני אומר דהא דקא אמרי' בגמ' משום דא"ל אי שתקיתו שתקיתו לאו דפסקינן אן הכי אלא ה"ק כולן נכנסו תחת הבעלים שיכולין לקוחות להגבותן כדיניהן ואי בעי נמי בעלי חובות ונזקין למימר ליה לך מהדרת מהדרת מצי למימר הכי שאין זה מן הדין אלא שיכול להפסידן שלהן ואנן כי אתו לקמן מגבינן להו לנזקין מעידית כדיניהו ולבע"ח בבינונית כדיניה דאי לא תימא הכי האי מאן דזבין עידית לחודה מחבריה והיו על המוכר ניזקין ובע"ח וכתובת אשה לאו מי אמרי' להו גבו מעידית ואף על פי שיכול לומר להם אי שתקיתו שתקיתו ואי לא יהיבנא זיבורית דידי במתנה ללוה ואזליתו ושקליתו מיניה ה"נ ל"ש דהא במתנה גמורה צריך ליתנה לו לוקח ללוה שהרי בחזרת השטר לא בטלה מכירתו ולא חזרה נמי כדאיתא בבא בתרא בפ' גט פשוט ובשמעתין נמי רמיזא דאי בטלה (מתנתו) אפי' יתמי נמי בני פרעון נינהו דלאו נכסי דקנו יתמי נינהו אלא ודאי הך טענה דאי שתקיתו אי טעין וטעין ואי לא לא דיינינן אן הכי ומה שהוצרכו בגמ' להעמידה ביתומים לרווחא דמילתא הוא לומר דאפי' טעין לא מתהני ליה מידי כיון דהאי דינא בודאי טעין הוא לא הוצרך רבינו הגדול ז"ל לכתבה שהכל הולך אחר טענתו ואחר רצונן של ניזקין ובעלי חובות שאינו מן הדין אלא מחמת טענתן של אלו ואלו ואי לא טעין אי נמי טעין ואמרי ליה הנך לך מהדרת ולא אהדר דינא הכין הוא כדכתב רבינו הגדול ז"ל ואין להשיגו בזה כי עיקר הדין כתב אלא שאחז דרך קצרה כמנהגו ויש לו בזה ראייה מהא דאמר רבא רצה מזה גובה רצה מזה גובה ואוקימנא דזבן בינונית ושבק זיבורית ואם אתה אומר טענה דאי שתקיתו דינא הוא היאך גובה מלוקח שני בינונית והלא הראשון היה יכול לומר לו אי שתקת ולא גביא זיבורית כמו שהוכחנו למעלה וכיון שמן הראשון אינו גובה אלא מן הזיבורית אף מן השני אינו גובה דמה מכר לו הראשון לשני כל זכות שתבא לידו אלא ש"מ דטענה דאי שתקיתו לאו דינא הוא וכי טעין ושתיק אידך הוא דמהני ליה ואי לא לא ולפיכך רצה גובה משני שאין לשני טענה זו והאומר דמימרא דרבא ביתמי מפריז על מדותיו ואין שומעין לו שא"כ לא הוה שתקא גמ' מלפורשה והרי במס' ב"מ ובמס' כתובות לא הזכירו יתומים כלל ובאמת שזה ראייה גמורה למי שלא יתקש לפי מה שכתבנו ואין זה דומה למה שאמרו במס' כתובות גבי מי שהלך למדינת הים ואבדה דרך שדהו וכו' דאמרי' התם אי שתקת שתקת ואי לא מהדרנא שטרא למרייהו ולא מצית לאשתעווי דינא בהדייהו דאלמא אן דיינינן הכי אף על גב דלא טעין זו אינה דומה לזו משום דהתם ה"ק ליה אתינא מכח ד' דלא מצית לאשתעווי דינא בהדייהו הלכך כדיניהו נמי דיינינא ליה דמה מכרו לזה כל זכות ומהדרנא שטרי לאו דוקא אלא מראה מקום הוא לו שאם יבאו בעלים הראשונים ומשתעי דינא בהדיה לא גבי מיניהו כלום השתא נמי דינא דידהו אית ליה ללוקח זה דמה מכרו לו כל זכות שיבא לידם כדאמר רבא בשמעתין בהדיא משא"כ בזו. כללו של דבר דינא דאי שתקיתו שתקיתו בכאן לאו דינא הוא

אלא אי פקח הוא יכול למימר להו הכי אי בעו אינהו למימר ליה לכי מהדרת שקלינן מיניה ולא הדר שקלי נזקין מעידית ובע"ח מבינונית כדינייהו ואי אתו לקמן כדינייהו מגבינא ליה לכולהו וכדכתב רבינו הגדול ז"ל ומצינן כתוב בשם ר"ח כלשון הזה ההיא דדחיא לטעמא קמא דאי שתקיתו לאו למימרא דאי איתיה למוכר וקא מדחי להו לוקח באי שתקיתו דמסלקינן ליה לנזקין מעידית ולבע"ח מבינונית בהא דחיתא קלישתא אלא דחויי קא מדחינן מלהוי טעמא דתנא דהכי ע"כ. ואף לרבינו האי גאון ז"ל דאיתא בספר המקח בשער כ"ז שכתב כולן נכנסו תחת הבעלים וטעמא כדמסקנא ולא פירש דביתמי עסקינן אלמא בלא יתמי נמי הוי דינא הכי: